

**ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ НА
СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ**

Тетяна Олександрівна Гуцал – студентка III курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Людмила Михайлівна Соловйова** – старший
викладач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського
національного університету внутрішніх справ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО СТАТУСУ
ПРОКУРОРА**

Однією з головних проблем громадського розвитку є зміцнення законності та правопорядку. Це висуває на перший план завдання забезпечення законності, захисту прав і законних інтересів громадян, верховенство закону. Провідну роль у вирішенні цих проблем має прокурор – суб'єкт кримінального процесу, на якого згідно зі ст. 121 Конституції України покладаються: нагляд за додержанням законів органами досудового слідства, дізнання та оперативно-розшукової юрисдикції; підтримання державного обвинувачення в суді; представництво інтересів громадян та держави в суді у визначених законом випадках; нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні примусових заходів, пов'язаних з обмеженням свободи громадян [1, с. 10].

Існують гарантії незалежності прокурора, вони визначені у ст. 16 Закону України «Про прокуратуру». Незалежність прокурора забезпечується:

1) особливим порядком його призначення на посаду, звільнення з посади, притягнення до дисциплінарної відповідальності; 2) порядком здійснення повноважень, визначеним процесуальним та іншими законами; 3) заборобою незаконного впливу, тиску чи втручання у здійснення повноважень прокурора; 4) установленим законом порядком фінансування та організаційного забезпечення діяльності прокуратури; 5) належним матеріальним, соціальним та пенсійним забезпеченням прокурора; 6) функціонуванням органів прокурорського самоврядування; 7) визначеними законом засобами забезпечення особистої безпеки

прокурора, членів його сім'ї, майна, а також іншими засобами їх правового захисту.

Здійснюючи функції прокуратури, прокурор є незалежним від будь-якого незаконного впливу, тиску, втручання і керується у своїй діяльності лише Конституцією та законами України.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, інші державні органи, їх посадові та службові особи, а також фізичні та юридичні особи і їх об'єднання зобов'язані поважати незалежність прокурора та утримуватися від здійснення у будь-якій формі впливу на прокурора з метою перешкодження виконанню службових обов'язків або прийняття ним незаконного рішення.

Межі обґрунтованої критики діяльності прокурора визначаються з урахуванням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Прокурор має право звернутися з повідомленням про загрозу його незалежності до Ради прокурорів України, яка зобов'язана невідкладно перевірити і розглянути таке звернення за його участю та вжити в межах своїх повноважень, передбачених цим Законом, необхідних заходів для усунення загрози.

На прокурора покладається обов'язок організації процесу досудового розслідування, визначення його напрямів, координація проведення процесуальних дій, сприяння створенню умов для нормального функціонування слідчих, забезпечення дотримання під час кримінального провадження вимог законів України [3, с. 20].

Згідно із Законом України «Про прокуратуру» посаду прокурора можуть обіймати лише громадяни України з вищою юридичною освітою і необхідними діловими та моральними якостями. Особи, вперше призначені на ці посади, приймають присягу працівника прокуратури [2].

Зайняття прокурорської посади не може поєднуватись з роботою на підприємствах, в установах чи організаціях, за винятком наукової і педагогічної діяльності.

Не можуть бути прийняті на посаду прокурора особи, яких було засуджено за вчинення злочину, за винятком реабілітованих. Прокурор перебуває під захистом закону. Нанесення йому тілесних ушкоджень, образа, погроза щодо працівника прокуратури чи його близького родича, а також знищення їх майна, інші насильницькі дії у зв'язку з виконанням прокурором своїх службових обов'язків тягнуть за собою встановлену законом відповідальність. Так, відповідальність за вчинення таких дій передбачається статтями 345, 347-349 Кримінального кодексу України. Крім цього, прокурори мають право носіння вогнепальної зброї [3, с. 243].

Однією із пріоритетних функцій прокурора протягом досудового розслідування є нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування. Закон України «Про прокуратуру» закріплює, що прокурор здійснює нагляд за додержанням законів органами, що

проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, користуючись при цьому правами і виконуючи обов'язки, передбачені Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» та Кримінальним процесуальним кодексом України [2].

Здійснюючи нагляд за виконанням законів, прокурори виявляють порушення законності і приймають заходи, спрямовані на їх усунення. Ці заходи полягають в активізації діяльності органів, уповноважених державою вирішувати правові конфлікти, що виникають у суспільстві, відновлювати порушені права і притягати правопорушників до відповідальності.

Отже, прокурор є важливим суб'єктом кримінально-процесуальної діяльності, який наділений широким спектром повноважень, необхідних для забезпечення виконання завдань кримінального судочинства.

Література

1. Кримінальний процес : [підруч.] / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туман та ін.; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого та ін. – Х. : Право, 2013. – 824 с.
2. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
3. Актуальні питання кримінального процесу України [текст] : навч. посіб. / [Є. М. Блажівський, І. М. Козьяков, О. М. Толочко, С. С. Мірошніченко, Г. П. Власова та ін.]; за заг. ред.. Є. М. Блажівського. – К. : НАПУ; Центр учбової літератури, 2013. – 304 с.

Олена Миколаївна Єрмоленко – студентка II курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Віктор Миколайович Кисельов** – викладач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ефективне розслідування злочинів у сфері господарської діяльності неможливе без участі спеціалістів. Специфіка розслідування даного виду злочинів обумовлює необхідність якомога ширшого залучення спеціалістів для консультації та участі у проведенні окремих слідчих дій.